

6. Аналіз ізотерм сорбції зразків помадних цукерок з різним вуглеводним складом

Оксана Дорожинська, Анастасія Бусько, Олена Кохан
Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. При розробці нових видів кондитерських виробів, особливо тих, де відбувається заміна основного компоненту рецептури, необхідно окрім органолептичних та фізико-хімічних показників розробленого виробу, враховувати його стабільність під час зберігання, що дозволить здійснити підбір раціонального способу пакування. Зв'язок між вмістом вологи в харчових продуктах та показником активності води і відносної вологості навколишнього середовища можна описати за допомогою ізотерми сорбції вологи.

Матеріали і методи. Матеріалом для дослідження стали зразки помадних цукерок виготовлених на основі сахарози та на основі комбінації лактози з фруктозою. Визначення сорбційних властивостей досліджуваних зразків здійснювалося гравіметричним методом із застосуванням сорбційної вакуумної установки з пружинними кварцовими вагами. Для опису експериментально отриманих даних по адсорбції на поверхні твердого тіла запропоновано велике число рівнянь, але для досліджуваних об'єктів найчастіше використовуються рівняння Ленгмюра та Фрейндліха. В наших дослідженнях було обране останнє рівняння.

Результати. При описі явища адсорбції помадних цукерок за допомогою рівняння Фрейндліха чітко спостерігається розділення кривих адсорбції на 3 зони. Перша зона відповідає гідратації найбільш активних адсорбційних центрів, до яких можна віднести гідрофільні –ОН групи цукрів. Наступна (II зона) стадія гідратації цукерок зумовлена поступовим розчиненням зовнішніх кристалів помади з поступовим проникненням молекул води в центральні шари цукерок. В III зоні відбувається процес активного поглинання вологи зразками цукерок.

Таблиця - Параметри моделі Френдліха для зразків помадних цукерок

Параметр	Зразок помадних цукерок на основі	
	сахарози	комбінації лактози з фруктозою
1/n	0,4230	0,3175
K	2,9806	12,5893
R ²	0,939	0,965
Рівняння	$\Gamma = 2,98 \cdot p^{0,4230}$	$\Gamma = 12,59 \cdot p^{0,3175}$

Аналіз коефіцієнтів 1/n в рівнянні Фрейндліха дає можливість говорити про неоднорідність поверхонь обох зразків цукерок. Однак неоднорідність цукерок на основі лактози і фруктози є вищою, що приводить до підвищення їх адсорбційних властивостей. Величина коефіцієнту детермінації R² вказує на те, що отримані експериментальні значення розглянутих зразків описуються з високою точністю представленим рівнянням, що свідчить про його придатність для опису ізотерм досліджуваних виробів.

Висновок. На основі результатів розрахунку емпіричних констант рівняння Фрейндліха для зразків досліджуваних помадних цукерок можна судити про їх поведінку під час зберігання. Згідно аналізу даних ізотерм сорбції зразок на основі лактози і фруктози має більш неоднорідну поверхню порівняно із контрольним зразком, що й сприятиме підвищенню адсорбційних властивостей цього зразка, що буде сприяти частковому сповільненню процесу черствіння при зберіганні цукерок.